

**Комунальний заклад Львівської обласної ради  
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»  
Кафедра суспільствознавчої освіти**

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТУ  
«ЗАХИСТ УКРАЇНИ», КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ ВІЙСЬКОВО-  
ПАТРІОТИЧНОГО НАПРЯМКУ  
«Діяльнісний підхід до вивчення «Захисту України» та «Основ медичних  
знань»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

*(протокол № 6 від 26.08.2021 р.)*

Завідувач кафедри

Г.Є. Стасюк

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

*(протокол № 7 від 30.08.2021 р.)*

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

## I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

**Найменування:** Програма підвищення кваліфікації учителів предмету «Захист України», керівників гуртків військово-патріотичного напрямку «Діяльнісний підхід до вивчення «Захисту України» та «Основ медичних знань»

**Розробник:** викладач кафедри суспільствознавчої освіти Полулях В.І.

**Мета:** науково-методичний супровід професійного розвитку учителів предмету «Захист України», керівників гуртків військово-патріотичного напрямку, розвиток професійних компетентностей, формування їх готовності до якісного викладання курсу за новою програмою та дій в умовах гібридного та інформаційного протистояння, надзвичайних ситуацій військового, природнього та техногенного характеру. Активізація військово-патріотичного виховання відповідно до запитів громадянського суспільства, державних установ та закладів освіти, задоволення освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

### **Напрямок:**

- 1) забезпечення і підтримка професійного саморозвитку педагога, розуміння та усвідомлення позиції учителя як організатора військово-патріотичного виховання учнівської молоді.
- 2) подальший розвиток педагогічної майстерності та уміння виділити серед ключових компонентів ті, на які повинні орієнтуватися учителі предмету «Захист України», керівники гуртків військово-патріотичного напрямку, та ті, якими має опікуватись держава, місцеві органи самоврядування для забезпечення успішної організації національно-патріотичного та навчально-виховного процесів у навчальних установах.
- 3) подальше вивчення сучасної системи військової підготовки, подання навчального матеріалу з урахуванням переходу Збройних Сил України на професійну та контрактну службу, наближення навчального матеріалу до сучасних стандартів армії НАТО.
- 4) знання і розуміння основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісного підходу сучасних методик компетентнісного навчання школярів, впровадження комп'ютерних графічно-інформаційних технологій в засвоєнні основних засад військової справи, цивільного захисту, медичних знань та першої невідкладної медичної допомоги.
- 5) усвідомлення і розуміння формули професійного розвитку як частково визначеної диспозиції педагогів.

**Обсяг:** 30 годин.

**Форма (форми) підвищення кваліфікації:** очна, дистанційна, очно-дистанційна.

## **Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:**

- **професійно-педагогічна компетентність** – обізнаність із новітніми дослідженнями у сфері педагогіки, психології, методики викладання предмету «Захист України», методики проведення гурткової роботи керівниками гуртків військово-патріотичного напрямку, створення освітньо-розвивального середовища з навчальної дисципліни. Уміння вчитись впродовж педагогічно-професійної діяльності – моделювати свою власну педагогічну діяльність, аналізувати, коригувати, оцінювати результати своєї роботи, усвідомлювати важливість удосконалення своєї професійної майстерності;

- **підприємницька компетентність**, ініціативність та підприємливість – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи, ухвалювати оптимальні рішення щодо покращення методик навчання та поповнення матеріально-технічного приладдя кабінету «Захисту України» та гуртків військово-патріотичного напрямку, використовувати критерії практичності, ефективності, аналізувати та оцінювати власні професійні можливості;

- **соціальна та громадянська компетентності** – уміння аргументувати та відстоювати свою позицію, ухвалювати аргументовані рішення. Виявляти соціальні почуття, змістом яких є любов до Вітчизни, прищеплення поваги старшокласників до ЗСУ, виконувати громадянський обов'язок у межах своєї місцевої громади та держави у цілому;

- **інформаційно-цифрова компетентність** – здатність отримувати інформацію та оперувати нею, зберігати та передавати її за допомогою технічних засобів та інформаційних технологій. Використовувати інформаційно-комунікативні технології у навчальному процесі;

- **психологічно-фізична компетентність** – надавати допомогу собі та тим, хто її потребує під час травм, кровотеч та ураженнях. Регулярно вдосконалювати свій фізичний стан та стан учнів, демонструвати рухові вміння, діяти в небезпечних ситуаціях і надавати домедичну допомогу;

- **науково-технічна компетентність** – основна компетентність у природничих науках і технологіях – пояснювати та аналізувати тактико-технічні характеристики різних видів стрілецької зброї, військової техніки та обладнання, вплив ядерної, хімічної, бактеріологічної зброї, військових дій на природне середовище.

**Місце (місця) надання освітньої послуги:** Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

## **Очікувані результати навчання:**

- Володіє змістом програми предмету «Захист України» та змістом кожного розділу програми, вміє планувати роботу гуртків військово-патріотичного напрямку, розуміє значення предмету «Захист України» у

навчальній діяльності старшокласника, усвідомлює його роль у сучасних умовах «гібридної війни», розвитку суспільства.

- Розуміє перспективи та переваги вступу України в НАТО.
- Називає та розрізняє види сучасної стрілецької зброї та військової техніки.
- Володіє основними поняттями тактичної підготовки, військової топографії, курсу тактичної медицини, цивільної оборони.
- Характеризує принципи та норми Міжнародного гуманітарного права (МГП), знає Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них.
- Розуміє роль і місце військово-патріотичного виховання у системі національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:  
сертифікат**

## **II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ**

### **Інтеграційно-мотиваційне заняття**

*Час за робочою навчальною програмою – 2 години*

**Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля**  
*(практичне, 1 година)*

**Тема 2. Формування очікувань учасників** ( *практичне, 1 година*)

### **Модуль 1. Освітня політика**

*Час за робочою навчальною програмою – 4 години*

**Тема 1.1 Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа.**  
*(лекція, 2 години)*

**Тема 1.2 Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі.**  
*(практичне, 2 години)*

### **Модуль 2. Організація військово-патріотичного виховання. (за вибором)**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

**Тема 2.1 Державна цільова соціальна Програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 р.** *(лекція , 2 години; )*

#### ***План лекційного заняття***

*2.1.1. Мета Програми та варіанти її досягнення.*

*2.1.2. Пріоритетні завдання Програми.*

*2.1.3. Шляхи активізації військово-патріотичного виховання.*

*2.1.4. Обсяги та джерела фінансування військово-патріотичного виховання.*

**Тема 2.2. Міжнародний досвід національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання.** *(лекція, 2 години)*

#### ***План лекційного заняття***

*2.2.1. Зміст поняття «патріотизм».*

*2.2.2. Державна система військової підготовки молоді у США, Канаді та Великобританії.*

*2.2.3. Військова підготовка молоді у Польщі та країнах Балтії.*

*2.2.4. Відмінності у військовій підготовці молоді Франції та Німеччини.*

*2.2.5. Формування нових функцій предмету «Захист України» на основі міжнародного досвіду військово-патріотичного виховання.*

**Тема 2.3. Історія розвитку українського козацького прапорництва.**  
(практичне, 2 години)

**План практичного заняття**

- 2.3.1. Вексилологія – спеціальна історична дисципліна про дослідження прапорів, корогв, знамен та козацьких символів.
- 2.3.2. Прапор як символ найманства козацтва.
- 2.3.3. Українське прапорництво у період козацько-гетьманської доби II половини 17 ст.
- 2.3.4. Проникнення у козацьке прапорництво московських геральдичних традицій протягом 18 ст.

**Модуль 3. Сучасне озброєння Збройних Сил України. (за вибором)**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

**Тема 3.1. Ракетне озброєння України. (лекція, 2 години)**

**План лекційного заняття**

- 3.1.1. Ракети класу «повітря-земля», «повітря-повітря», «земля-повітря».
- 3.1.2. Безпілотні ударні комплекси.
- 3.1.3. Наземні роботизовані комплекси.
- 3.1.4. Антиматеріальна зброя.

**Тема 3.2. Модерна зброя України. (лекція, 2 години)**

**План лекційного заняття**

- 3.2.1. Сучасна снайперська зброя та боєприпаси до неї.
- 3.2.2. Новітні українські броневих автомобілі.
- 3.2.3. Бойові модулі.
- 3.2.4. Радіолокаційні комплекси.

**Тема 3.3. Безпілотні літальні апарати (БПЛА). (практичне, 2 години)**

**План практичного заняття**

- 3.3.1. Функції, різновиди та класифікація БПЛА.
- 3.3.2. Поява перших безпілотних літальних апаратів.
- 3.3.3. Безпілотні літальні апарати України.
- 3.3.4. Боротьба проти БПЛА.

**Модуль 4. Основи медичних знань і допомоги. Домедична допомога в умовах бойових дій.**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

**Тема 4.1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. («Червона зона») (лекція, 2 години)**

**План лекційного заняття**

- 4.1.1. Правила надання першої медичної допомоги в зоні вогневого контакту.
- 4.1.2. Алгоритм надання пораненому першої медичної допомоги. Тактика дій у

секторі обстрілу.

4.1.3. Правила повороту пораненого на живіт.

4.1.4. Нанесення прекардального удару.

#### **Тема 4.2. Вміст польової аптечки ІФАК (лекція, 2 години)**

##### **План лекційного заняття**

4.2.1. Джгути для зупинки артеріальних кровотеч.

4.2.2. Бандаж для першої допомоги з аплікатором для тиску на рану.  
«Ізраїльський бандаж».

4.2.3. Гемостатичні засоби для зупинки кровотечі.

4.2.4. Нозофарингельний повітропровід. Набір для декомпресії. Оклюзійний грудний пластр Ашермана..

#### **Тема 4.3. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій, диких тварин. (практичне, 2 години).**

##### **План практичного заняття**

4.3.1. Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотинном.

4.3.2. Отруйні комахи та наслідки їх укусів.

4.3.3. Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій.

4.3.4. Укуси диких тварин. Особливості надання домедичної допомоги.

### **Модуль 5. Збройні Сили України на захисті Вітчизни.**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 годин*

#### **Тема 5.1 Морська піхота Військово-морських сил Збройних Сил України.**

*(лекція , 2 години)*

##### **План лекційного заняття**

5.1.1. Морська піхота України.

5.1.2. Символіка та знаки розрізнення. Озброєння морських піхотинців.

5.1.3. Як готують морських піхотинців у навчальних центрах.

5.1.4. Морські піхотинці у зоні ООС.

#### **Тема 5.2. Тактична підготовка. Трансформація малих тактичних груп н полі бою. (лекція , 2 години).**

##### **План лекційного заняття**

5.2.1. Види пересування малих тактичних груп («класична колона», «клин», «ромб»).

5.2.2. Побудова бойових порядків малих груп для подолання зон небезпеки.

5.2.3. Правила пересування малих груп.

5.2.4. Тактичні сигнальні жести.

### **Тема 5.3. Тактична підготовка. Засідка. (практичне, 2 години)**

#### **План практичного заняття**

- 5.3.1. Основні завдання засідки.
- 5.3.2. Категорії засідок, їх характеристика.
- 5.3.3. Основні способи проведення засідки.
- 5.3.4. Вихід із засідки.

### **Модуль 6. Надзвичайні ситуації воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру.**

*Час за робочою навчальною програмою – 4 години*

### **Тема 6.1. Неочікувана загроза. Суїцидальний тероризм (лекція, 2 години)**

#### **План лекційного заняття**

- 6.1.1. Прояви суїцидального тероризму в Україні та світі.
- 6.1.2. Феномен жіночого суїцидального тероризму.
- 6.1.3. Типи терористів-смертників.
- 6.1.4. Зовнішні та внутрішні чинники, які посилюють загрозу терористичних актів в Україні.

### **Тема 6.2. Що робити якщо завтра війна (практичне, 2 години)**

#### **План практичного заняття**

- 6.2.1. Головні поради на випадок війни.
- 6.2.2. Тривожна (екстрена) валіза, її наповнення. Тривожний рюкзак дитини.
- 6.2.3. Базовий набір аптечки у воєнний час.
- 6.2.4. Як вижити в місті, де ведуться бойові дії.

### **Вихідне діагностування, презентація добрих практик (практичне, 2 години)**

**Контроль** за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

**Оцінювання** розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.



### III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усьог о	Лекц ії	Прак- тичні	Семі- нарсь кі
Інтеграційно-мотиваційне заняття	2		2	
<i>Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля</i>			1	
<i>Тема 2. Формування очікувань учасників</i>			1	
Модуль 1. Освітня політика	4	2	2	
<i>Тема 1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа.</i>		2		
<i>Тема 2. Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі.</i>			2	
Модуль 2. Організація військово-патріотичного виховання учнів (за вибором).	6	4	2	
<i>Тема 2.1. Державна цільова соціальна Програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 р.</i>		2		
<i>Тема 2.2. Міжнародний досвід національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання.</i>		2		
<i>Тема 2.3. Історія розвитку українського козацького прапорництва.</i>			2	
Модуль 3. Сучасне озброєння Збройних Сил України (за вибором)	6	4	2	
<i>Тема 3.1. Ракетне озброєння України.</i>		2		
<i>Тема 3.2. Модерна зброя України</i>		2		
<i>Тема 3.3. Безпілотні літальні апарати (БПЛА)</i>			2	
Модуль 4. Основи медичних знань і допомоги. Домедична допомога в умовах бойових дій.	6	4	2	
<i>Тема 4.1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. «Червона зона».</i>		2		
<i>Тема 4.2. Вміст польової аптечки IFAK</i>		2		
<i>Тема 4.3 Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій, диких тварин.</i>			2	

<b>Модуль 5. Збройні Сили України на захисті Вітчизни.</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	
<i>Тема 5.1 Морська піхота Військово-морських сил Збройних сил України.</i>		2		
<i>Тема 5.2. Тактична підготовка. Трансформація малих тактичних груп н полі бою .</i>		2		
<i>Тема 5.3. Тактична підготовка. Засідка.</i>			<b>2</b>	
<b>Модуль 6. Надзвичайні ситуації воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру.</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	
<i>Тема 6.1 Неочікувана загроза. Суїцидальний тероризм.</i>		2		
<i>Тема 6.2. Що робити якщо завтра війна?</i>			2	
<b>Вихідне діагностування, презентація добрих практик</b>	<b>2</b>		<b>2</b>	
<b>Всього годин:</b>	<b>30</b>	<b>16</b>	<b>14</b>	